

El preu vertader de la roba

Elisa Pedro i Segura

Professora de Química i Salut Ambiental · IES L'Almadrava · Benidorm

Si ens acostem al centre comercial més proper o al centre de qualsevol ciutat, veurem que la majoria de les botigues són de roba. Pareix ser que allò que més necessitem adquirir siga roba, no? Per què, sinó, el nombre de comerços tèxtils és tan elevat? Això ens deuria fer pensar si aquesta necessitat és real o és una falsa necessitat adquirida... què en penseu? Necessitem comprar roba cada setmana o cada dia, com ho fem amb els aliments? A la vista de les dades sembla que sí...arranquem!

Segons el portal Statista.com l'any 2022 es van "consumir" (sí, com si de menjar es tractara) al voltant de 170 000 milions de peces de roba al món i els ingressos generats per a aquest sector el 2021 s'aproximaren als 1,6 bilions de dòlars, amb una tendència positiva que s'estima que arribarà als 2 bilions el 2027. I per a què tanta roba? Doncs per a proveir els consumidors en un cicle viciós de microtendències. Abans, les cadenes comercials oferien 2 temporades de roba l'any, però ara algunes cadenes com Inditex o H&M poden arribar a oferir fins a 2 minitemporades la setmana o, segons com anuncia el gegant asiàtic Shein al seu web, poden oferir-se 500 novetats cada dia! Segons la fundació Ellen MacArthur Foundation, un occidental mitjà es posa una peça de roba entre 7 i 10 vegades abans de tirar-la o acumular-la sense usar. De fet, el 50% de la roba que fabriquen les grans cadenes de *fast fashion* acabarà al fem en menys d'un any. Comprar roba s'ha convertit en el lleure dels més joves i no tan joves. Mentre anar al cinema o prendre una copa al local de moda ens pot costar entre 8 i 10 €, comprar un top en una botiga de *fast fashion* es pot fer per 2 €. No hi ha més preguntes, senyoria.

Però, i com es nodreix la indústria d'aquesta lògica de consum irracional i insostenible? D'on ve tanta roba? Doncs, principalment del sud-est asiàtic, on Xina és el principal proveïdor de roba seguit de Bangladesh i Índia. Per associar la fam consumista dels occidentals les principals cadenes tèxtils compten amb milers de fàbriques (250 000 en tot el món) que donen "treball" a milions de treballadors. Però, en quines condicions? No és cap secret, les condicions de semiesclavitud en què viuen molts dels treballadors d'aquestes indústries i que han estat destapades per investigacions, com la realitzada per l'entitat Public Eye, que va denunciar l'any 2020 la situació de les treballadores dels proveïdors de la cadena Shein: treballadores sense contracte, jornades de 12 h diàries i 1 dia lliure al mes per tal que nosaltres

Per associar la fam consumista dels occidentals, les principals cadenes tèxtils compten amb milers de fàbriques (250 000 en tot el món)

Són moltes les amenaces (mediambientals, sanitàries, laborals, econòmiques..) que comporta aquest model de consum de roba ràpida

puguem comprar el nostre top de 2 € que llurem en 3 ocasions. Per no parlar de la precària seguretat de les fàbriques.

L'any 2013, l'esfondrament de la fàbrica tèxtil de Bangladesh Rana Plaza va provocar la mort de 1130 persones que hi treballaven per a abastir més de 30 marques internacionals. Segons ActionAid la meitat de les 5000 treballadores van resultar ferides i les amputacions que van patir en cames i braços els impedeixen treballar i les condemna a la pobresa extrema. El top de 2 € comença a encarir-se, no creus?

Esfondrament de l'edifici Rana Plaza Bangladesh 2013. El País

Però les alegries de la moda no acaben ací. Des del punt de vista mediambiental la indústria tèxtil és la segona més contaminant del planeta darrere de la petrolera i per davant de la ramadera. S'estima que és culpable de la contaminació del 20% de les aigües contaminades del planeta. També és responsable del 10% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. S'utilitzen cada any 70 milions de barrils de petroli per fabricar-les i el conreu del cotó utilitzat concentra el 18% de l'ús dels pesticides al món. L'empremta hídrica de la fabricació de la roba és totalment insostenible, ja que es necessiten al voltant de 7000 l d'aigua per a fabricar una peça com uns texans i és responsable de tragèdies ambientals com el dessecament de la mar d'Aral a Àsia central... Seguim? Bé, sàpigues que tant la roba nova com la usada es desplaça en grans contenidors per via marítima que utilitzen un combustible molt més contaminant que el dels vehicles per carretera.

I on acaba tota aquesta moda efímera quan ens en cansem? Segons l'Asociación Ibérica de Reciclaje Textil a Espanya es tiren 14 kg de roba per persona i any, però als Estats Units aquesta xifra puja a 35 kg i, el que és més alarmant, un 40% de la roba produïda mai no arriba a comercialitzar-se. El mercat de roba de segona mà i les ONG no poden absorbir, ni de lluny, l'oferta ingent de roba rebutjada, de manera que acaba en incineradores i abocadors, la major part, il·legals. Els principals abocadors de roba del món es situen a Accra (Ghana) amb muntanyes de peces de roba que arriben als 15 metres i al Desert d'Atacama (Xile) on, segons National Geographic, l'any passat es van abocar la major part de les 44 milions de tones que van arribar al port d'Iquique. Aquestes fibres, en la majoria sintètiques, perden en el temps i acaben formant els famosos microplàstics que ens arriben per terra, mar i aire, i aquelles que són naturals es degraden emetent gas metà, un poderós gas d'efecte hivernacle.

Abocador Desert Atacama Xile. BBC

El reciclatge de la roba és complicat i costós i sempre és més favorable econòmicament incinerar-lo o deixar-lo en un abocador. No obstant això, algunes companyies, com H&M, en una estratègia de *greenwashing* ofereixen peces de roba que afirmen que tenen un 20% de cotó que ve de peces usades. Un gra de sorra en el desert. Una altra via per al reciclatge de la roba és la conversió en aïllaments per a la construcció, però, de vegades, el transport de les peces és més costós que l'adquisició de noves matèries primeres i es desestima el seu ús. Malauradament, gran part dels residus acaben en incineradores que alliberen a l'atmosfera gasos d'efecte hivernacle i substàncies tòxiques com les dioxines, en el millor dels casos... perquè sovint acaba com a combustible de les calefaccions de les llars de països amb pobresa energètica com ara Bulgària, amb els problemes de salut que això comporta per als usuaris. En alguns casos és la mateixa marca la que incinera els excedents de producció per protegir la marca, com va denunciar la BBC recentment en el cas de la coneguda casa Burberry. De bojós.

Etiquetes H&M. Shutterstock.com

Podríem seguir omplint pàgines i pàgines enumerant els riscos mediambientals, de salut i de seguretat laboral que comporta aquest nou model del consum de moda ràpida, però crec que el missatge ja està clar. M'agrada pensar que actuem de manera egoista contra el planeta moguts pel desconeixement i no per la mala fe. Vull pensar que la majoria de la gent desconeix els riscos que implica la indústria tèxtil, d'on ve la roba que fugaçment passa pels nostres armaris o on va a parar, però potser, simplement, tenim igual de tot, i així ens va.